

han fremhævede de efter hans Formening værste Mangler ved den nu tilstedeværende Ordning, de Mangler, han ønskede afhjulpede. Der kunde ganske vist til de 3 Mangler, han fremhævede, knyttes en Riste over forskellige andre, og jeg kan være ganske enig med det ærede Medlem i, at der er Mangler paa de Punkter, han fremdrog, men til at opholde sig derved og med Udførlighed at påvise disse Mangler har der, forekommer det mig, ikke været særlig Anledning for det ærede Medlem; thi paa det Punkt har der jo været Enighed, og han erkendte jo ogsaa, at Enigheden ikke blot har været til Stede i Udvalget, men ogsaa fundet sit Udtryk i Udvalgets Indstillinger. Men han undlod ikke ogsaa i saa Henseende at komme med en Kritik. Det lod dog for mine Øren, som om han vel kritiserede og gjorde Indvendinger, men ikke antydede, hvorledes han mente, at det kunde gøres bedre. Dette forekommer mig altsaa at være noget, han kunde have gemt til bedre Tider, i alt Fald til et Tidspunkt, hvor man har bedre Tid, end man har for Øjeblikket. Den væsentligste Anke, det ærede Medlem fremførte, var den, at vi her gjorde en Systemforandring, og det var i Virkeligheden ogsaa det ærede Medlems eneste Anke imod Lovforslaget. Det beder jeg vel lagt Mærke til, thi det er saa karakteristisk. Det har altid noget betænkeligt ved sig at gaa ind paa noget nyt, man kender det gamle, man kender Traditionen, Retsbevidstheden har en Gang vænnet sig dertil; naar der kommer noget nyt, føler man sig ikke mere hjemme, og der kan da saa let indsnige sig noget forkert; det er saa rart at blive ved det gamle. Denne Udtalelse fra det ærede Medlem overraskede mig egentlig slet ikke. For det første vide ærede Medlemmer nok, at Juristerne bestyldes for at høre til den mest konservative Del af Menneskeslægten, i det mindste forsaavidt der er Tale om Nyheder paa det egentlig juridiske Omraade. Særlig naar der er Spørgsmaal om at reformere Proceslovgivningen og beslige, som vedrører den processuelle Fremgangsmaade, siger man, at der gives ikke mere konservative og reaktionære Mennesker end praktiserende Jurister. Naar, jeg vil ikke fristende mine Kolleger ganske for denne Beskyldning; den indeholder vistnok en hel Del Sandhed. Og det er ogsaa saare naturligt. For Mænd, som en Gang ere opdragne i et vist System, som have vænnet sig til at føle sig til Rette deri, have Manglerne deri ikke meget at betyde, de føle sig særlig hjemme deri. Noget nyt, Forandringer deri vække Betænkelighed, man rives derved ud af den gode gamle Tradition. Det forstaar jeg

meget godt, det forbaar mig for saa vidt ikke, at det ærede Medlem ikke er anderledes end en stor Masse af praktiserende Jurister, og særlig kan det ikke overraske mig, at det ærede Medlem just befunder sig paa dette Punkt; thi det ærede Medlem har hverken i Udvalget eller her i Salen ved forskellige Lejligheder laagt Skul paa, at han er en Sæder af alle Reformer paa Retsgebetet. Han har ikke laagt Skul derpaa, naar Talen har været om den store Retsreform, og der har næsten ikke været behandlet nogen eneste af de større Lovforandringer, der ere steet i den sidste halve eller hele Menneskealder, der ikke har haft hans Mishag, fordi, siger han, man skal blive ved det gamle og ikke gaa ind paa disse nye Systemer. Her kan man altsaa se, hvorledes de særlige Forhold, hvorunder man lever, kunne have Indflydelse paa den Maade, hvorpaa man stiller sig, uagtet man ellers ifølge hele sit Naturel og sin Personlighed er baade liberal og Fremfritidsmand lige til det yderste. Det, som den ærede Taler altsaa gif ud paa, er dette, at man skulde være bange for Systemforandring, for noget nyt, man skulde indskrænke sig, for at bruge et gængs Udtryk, til at lappe paa det gamle, indskrænke sig til at afhjælpe de Mangler, som man var blevet opmærksom paa, at det nugældende System havde, men afholde sig fra at gaa videre. Naar nu imidlertid det ærede Medlem i den Anledning ansaa sig for berettiget til at fremdrage Udtalelser, der formentlig skulde være faldne i Udvalget, mod at gaa den Vej, som man anbefaler, saa maa jeg for det første for Princippets Skyld nedlægge Protest mod en saadan Opfattelse. Jeg tror, det vilde være ganske overordentlig uheldigt, naar man her i Salen under Diskussionen vil fremdrage Ytringer, der kunne være faldne i Udvalget, hvor man dog skulde tro, at man havde Lov til at forhandle, om jeg saa maa sige, mere fortrolig. Men naar man endelig ikke vil bryde sig derom, naar man mener, at man ikke har nødig at være diskret i den Henseende, saa tror jeg i alt Fald, at det maa erkendes for en temmelig berettiget Fordring, at der refereres korrekt, og at man ikke fremstiller de Udtalelser, som der ere faldne, paa en Maade, som er himmelvidt forskellig fra, hvad der i Virkeligheden er blevet sagt. Jeg betvivler selvfølgelig intet Øjeblik, at det ærede Medlem har gengivet de formentlige Udtalelser saaledes, som han har opfattet dem, men hvad jeg kan gøre, er at beklage, at det ærede Medlem saa lidt har opfattet, hvad der i Virkeligheden er blevet sagt. Der er selvfølgelig ikke i Udvalget — jeg har været